

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 11 0 У 015041 16 Увп
Бањалука, 06.07.2018. године

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија Смиљане Мрше, предсједника вијећа, Душка Бојовића и Страхиње Ђурковића, чланова вијећа, уз учешће Здравке Чучак као записничара, у управном спору по тужби К.С. из Б.Л., (у даљем тексту: тужилац), против рјешења тужене Управе ...Б.Л. (у даљем тексту: тужена) број 21.05/476-4/14 од 11.07.2014. године, у предмету успостављања ранијег власничко правног односа, одлучујући о захтјеву тужиоца за ванредно преиспитивање пресуде Окружног суда у Бањалуци број 11 0 У 015041 14 У од 17.09.2015. године, у нејавној сједници одржаној дана 06.07.2018. године донио је

ПРЕСУДУ

Захтјев се одбија.

Образложење

Побијаном пресудом је одбијена тужба против оспореног акта тужене, којим је одбијена жалба тужиоца изјављена на рјешење П.Ј. тужене у Б.Л. (у даљем тексту: П.Ј. Б.Л.) број 21.11/476-937/12 од 05.12.2013. године, којим је одбијен захтјев тужиоца у поступку успостављања ранијег власничко правног односа на земљишту означеном као к.ч. бр 13/82 (н.п. 3419/1, 3419/6, 3419/6 и 3368/1) у површини од 745 м², уписаном у зк. ул. бр. 11987 к.о. Б.Л., као друштвена својина, право коришћења Фонда... Б.Л. са 1/1 дијела, односно к.ч. бр. 3419/1 уписаној у п.л. бр. 2882 к.о. Б.Л. VII, као посјед Стамбене... Б.Л., к.ч. бр. 3419/6 уписаној у п.л. бр. 1630 к.о. Б.Л. VII, као посјед К.Ђ., к.ч. бр. 3419/7 уписаној у п.л. бр. 2860 к.о. Б.Л. VII, као посјед С.Ђ. са 1/1 дијела и к.ч. бр. 3368/1 уписаној у п.л. бр. 2879 к.о. Б.Л. VII, као посјед Српске... (СПЦО) са 1/1 дијела, јер је поднесен од неовлаштеног лица.

У образложењу побијане пресуде је константовано да је правилно првостепени орган закључио да тужилац није доказао да је правни сљедник И.В., као ранијег власника предметног земљишта, а чињеница да је именовани био католички свештеник и да због тога није имао породицу је ствар вјере, али је неспорно утврђено да је имао имовину, па како се без рјешења о наслеђивању и не може утврдити правни слијед, првостепени орган је правилно закључио да докази које је тужилац приложио (изводи из матичне књиге рођених, умрлих и вјенчаних) не могу бити доказ о правном сљедништву иза покојног И.В., а због чега се не може утврдити ни да ли је тужилац његов законски наслеђник, тако да је првостепени орган позивајући се на одредбу члана 190. Закона о општем управном поступку („Службени гласник Републике Српске”, број 13/02, 87/07 и 50/10, у даљем тексту: ЗОУП), правилно одлучио као у диспозитиву свог рјешења, што је и тужена правилно потврдила оспореним актом одбивши жалбу против првостепеног рјешења, позивајући се на одредбу члана 38. ЗОУП-а, закључујући да се на основу приложених доказа и не може утврдити да ли је тужилац законски наслеђник И.В.,

па стога ни његов правни сљедник, будући да тужилац и није доставио никакве доказе који би упућивали на другачију одлуку суда, имајући у виду да је одредбом члана 44. став 1 Закона о грађевинском земљишту Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", број 112/06, у даљем тексту: ЗГЗ), који је ступио на снагу дана 01.12.2006. године, прописано да ступањем на снагу тог закона, по сили закона престаје државно власништво на грађевинском земљишту, које није приведено намјени у складу са регулационим планом, а у друштвено, сада државно власништво је прешло на основу: а) Закона о национализацији најамних зграда и грађевинског земљишта ("Службени лист ФНРЈ" број 52/58), б) Закона о одређивању грађевинског земљишту у одређеним насељима градског карактера („Службени лист БиХ“ број 24/68), који се односи на општине Б.Л., Д., Р., В. и З., а у ставу 2. исто члана ЗГЗ-а прописано да се на грађевинском земљишту које није приведено намјени у складу са регулационим планом, а у друштвеном сада државно власништво је прешло на основу одлуке општине, на којем је престало државно власништво на основу члана 96. Закона о грађевинском земљишту Републике Српске („Службени гласник Републике Српске број 86/03), утврдиће се престанак државног власништва и успостављање ранијег власничко-правног односа, па стим да је ставом 3. тог члана ЗГЗ-а прописано да се престанак власништва из става 1. и 2. тог члана, као и успостављање ранијег власничко правног односа утврђује рјешењем надлежног органа за имовинско-правне послове. С тим у вези је суд и константовао да ЗГЗ, за разлику од ранијих законских рјешења, не даје дефиницију ранијег власника неизграђеног грађевинског земљишта, с обзиром да ступањем на снагу тог закона грађевинско земљиште постаје приватна својина, али да она произлази из одредбе члана 46. тог закона која прописује да ступањем на снагу тог закона, лице (ранији власник), које је у земљишним књигама уписано као носилац привременог права кориштења, на неизграђеном грађевинском земљишту у друштвеној односно државној својини постаје власник тог земљишта и сви други уписи у јавним евиденцијама треба да се ускладе са стањем у земљишној књизи уколико се не докаже супротно, а друштвено, сада државно власништво није претворено у власништво другог лица, па тако да је према томе ранији власник грађевинског земљишта у друштвеној, односно државној својини: 1) лице које је у вријеме преласка грађевинског земљишта у друштвену, сада државну својину имало укњижено право својине у катастру некретнина, односно земљишним књигама, 2) лице за које се утврди да је било власник у вријеме преласка грађевинског земљишта у друштвену, сада државну својину и 3) лице на које је ранији власник до дана преласка грађевинског земљишта у друштвену, сада државну имовину пренио право кориштења грађевинског земљишта на основу ваљаног правног посла. Сходно томе је суд закључио да није спорно да је ранији власник предметног земљишта био И.В., али да право на подношење захтјева за успоставу ранијег власничко правног односа припада ранијем власнику или његовом насљеднику, с обзиром да се привремено право кориштења грађевинског земљишта које је припадало ранијем власнику, могло пренијети само на брачног друга, потомке, усвојену дјецу, њихове потомке, родитеље и усвојитеље или насљедити од стране законских насљедника ранијег власника, као и законских насљедника лица на које је ранији власник пренио то право на начин предвиђен законом, па да је на основу увјерења Основног суда у Бањалуци број 071-О-СУ-И-11-001246 од 20.06.2011. године утврђено да оставински поступак иза И.В. (сина Ј.) преминулог 21.05.1984. године у Загребу, и није покренут од 1984. године до дана издавања тог увјерења, што ни тужилац не спори, па како се без рјешења о насљеђивању, који поступак спроводи надлежни суд а не управни орган, не може утврдити ко су правни сљедници иза преминулог И.В., произлази да је првостепени орган правилно закључио да се сходно приложеним доказима, па тако и изводима из матичне књиге

вјенчаних, рођених и умрлих, које је тужилац приложио, не може извести закључак да је тужилац стварни законски насљедник односно правни сљедник И.В., а због чега је захтјев за успоставу ранијег власничко правног односа на предметним непокретностима поднесен од стране неовлашћеног лица, јер тужилац у предметној управној ствари нема својство странке у смислу члана 38. ЗОУП-а, сходно чему је такав поднесени захтјев тужиоца требало одбацити, у смислу одредбе члана 113. став 2. ЗОУП-а, па иако је првостепени орган рјешењем одбио тај захтјев тужиоца као изјављен од стране неовлашћеног лица, та неправилност и није од утицаја будући да је одлука првостепеног органа негативна и правне посљедице таквог одлучивања су исте.

Благовременим захтјевом за ванредно преиспитивање те пресуде (у даљем тексту: захтјев) тужилац побија њену законитост, због погрешне примјене материјалног права а и погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, мада се захтјев у смислу члана 35. став 2. Закона о управним споровима („Службени гласник Републике Српске“ број 109/05 и 63/11, у даљем тексту: ЗУС) може поднијети само због повреде закона, другог прописа или општег акта или због повреде прописа у поступку која је могла бити од утицаја на рјешење ствари, тако да се и не може поднијети због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања. У захтјеву наводи да је суд у побијаној пресуди погрешно и непотпуно размотрио доказе, с образложењем да није доказао свој правни интерес иако он сматра да је доставио довољно доказа којима потврђује везу сродништва између њега и И.В., како би доказао да је заинтересовано лице које по ЗГЗ-у има интерес за подношење захтјева за успоставу ранијег власничко правног односа. Погрешну примјену материјалног права у побијаној пресуди, види у неправилној примјени одредаба ЗГЗ-а, односно у погрешној примјени одредаба Закона о насљеђивању, а који је по његовом мишљењу у контрадикцији са ЗГЗ-ом, на основу којег је поднио захтјев, јер и није поднио захтјев за провођење оставинског поступка, па имовина треба да буде враћена ранијем власнику тј. И.В. од кога је одузета национализацијом, а не њему као подносиоцу захтјева, што је у потпуној контрадикцији са наводима које се односе на тумачење одредаба члана 38. ЗОУП-а, према којим подносилац захтјева мора имати извјесна права, односно правни интерес у конкретној управној ствари. Додаје да је у жалби а и допуни од 05.02.2014. године те жалбе, изнио чињенице и доставио доказе како би детаљније појаснио везу сродништва између њега и И.В., односно свој правни интерес за вођење поступка, будући да је ЗГЗ дефинисао право на подношење захтјева за успоставу ранијег власничко правног односа заинтересованом лицу, што је он у конкретном случају, а у побијаној пресуди се као разлог одбијања његове тужбе наводе одредбе Закона о насљеђивању а не ЗГЗ-а, по основу којег је захтјев поднесен, имајући у виду да је у конкретном поступку и поднесен захтјев за успоставу ранијег власничко правног односа, а не захтјев за провођење оставинског поступка, у ком случају би се примјењивао Закон о наслеђивању. Такође истиче да, што је наводио и у жалби на првостепено рјешење а и у тужби против оспореног акта, сматра да се од дана подношења његовог захтјева тражио разлог да се поступак не проведе, код чињенице да је захтјев поднио 2009. године први пут и тек након неколико писмених ургенција је 2011. године проведен поступак и донесен закључак да се поступак обуставља, који закључак је добио након интервенције институције Омбудсмена, а таквом поступка је прихваћено да је овлашћен за подношење захтјева и та чињеница није била упитна, али у поновном поступку 2012. године након подношења новог захтјева, а без обзира што је то у ствари наставак претходног поступка, више није (како наводи) овлашћен за подношење захтјева за успоставу ранијег власничко правног односа, јер наводно није насљедник И.В., иако од 2009. године, када је по налогу

првостепеног органа прибавио све тражене доказе па и доказ да је заинтересовано лице у том поступку, то није било прихваћено и његов захтјев је у том новом поступку одбијен јер наводно више не може бити овлашћен за подношење захтјева, које поступање тужене је било такво само да би се поступак окончао налазећи било какав разлог. Наглашава да је доказао чињеницу да иза И.В. није проведен оставински поступак, јер није било имовине, а након успоставе ранијег власничко правног односа на предметном земљишту ће се и водити оставински поступак, у ком случају ће се примијенити Закон о наслеђивању. Због свега наведеног, како сматра да је у жалби а и допуни жалбе на првостепено рјешење, навео све чињенице и током управног поступка приложио све доказе, предлаже да се његов предметни захтјев уважи и побијана пресуда укине.

У одговору на предметни захтјев, тужена је остала код разлога садржаних у образложењу оспореног акта, предложивши да се захтјев одбије као неоснован.

Размотривши захтјев, побијану пресуду, одговор тужене на захтјев, те остале прилоге у списима предмета, а на основу одредбе члана 39. ЗУС-а одлучено је као у изреци ове пресуде из сљедећих разлога:

Тужилац у тужби а и у предметном захтјеву износи приговоре који се односе на одбијање његовог захтјева од стране првостепеног органа, за успоставу ранијег власничко правног односа на предметном земљишту, као поднесеном од стране неовлашћеног лица. Међутим, по мишљењу овог суда, првостепени орган је својим рјешењем, сходно доказима које је тужилац приложио, превасходно изводима из матичне књиге вјенчаних, рођених и умрлих, правилно одбио тај захтјев тужиоца јер се не може извести закључак да је тужилац стварни законски наследник, односно правни сљедник И.В., преминулог 21.05.1984. године у З., иза којег и није покренут оставински поступак, како то и произилази из Увјерења Основног суда у Б.Л. број 071-О-Су-11-001-246 од 20.06.2011. године, што ни тужилац не спори. Стога, како се без рјешења о наслеђивању иза тог лица, који поступак спроводи надлежни оставински суд а не управни орган, не може утврдити ко су правни сљедници иза преминулог И.В., који је био католички свештеник и није се женио, то се правилност закључивања да тужилац није доказао да има својство странке у смислу члана 38. ЗОУП-а у предметној управној ствари, успостављања власничко правног односа у смислу одредаба члана 44. и 46. ЗГЗ-а, не може довести у сумњу наводима предметног захтјева, сходно чему тужилац нема активну легитимацију за подношење захтјева у смислу наведених одредаба ЗГЗ-а. Због тога је оспореним актом правилно одбијена жалба тужиоца на првостепено рјешење, што је нижестепени суд оснажио побијаном пресудом одбивши тужбу као неосновану, истина погрешно наводећи да је првостепени орган требао захтјев одбацити а не одбити, што и није од утицаја на правилност побијане пресуде.

При томе је нижестепени суд у побијаној пресуди правилно навео да нису основани приговори тужиоца да је током ранијег поступка прихваћено да је он овлашћен за подношење захтјева за успоставу ранијег власничко правног односа, па да наводно у поступку по новом захтјеву то више није, јер је и у том ранијем поступку који је обустављен, због тога што тужилац није доставио тражене доказе, првостепени орган наложио тужиоцу достављање одређених доказа којима би доказао своју страначку легитимацију, конкретно да ли је код Основног суда у Б.Л. проведен оставински поступак иза умрлог И.В., па то што у поступку по поновљеном тужиочовом захтјеву за успоставу ранијег власничко правног односа првостепени орган и није налагао достављање тих доказа, не значи да је у ранијем

поступку управни орган тужиоцу признао својство странке за подношење тог захтјева за успостављање ранијег власничко правног односа, будући да тужилац неспорно и није доказао да је правни слједник иза умрлог И.В., који је био брат тужиоцеве бабе, К.А. рођене В. Све то код чињенице да се у конкретном случају ради о земљишту означеном као к.ч. број 13/82 (НП) 3419/1, 3419/6, 3419/7 и дио 3368/1, у површини од 765 м² уписаном у з.к. уложак број 8094 к.о. Б.Л., као друштвена својина-орган управљања Скупштина... Б.Л. а право коришћења Фонда... Б.Л., с тим да су парцеле новог премјера број 3419/1 звана „Кућиште“, у нарави кућа и зграда у површини од 178 м² и двориште у површине 281 м², укупне површине 459 м², уписане у п.л. број 2882 к.о. Б.Л. VII на име Стамбене ... Б.Л. са 1/1 дијела, а к.ч. број 3419/6, у нарави гаража у површини од 17 м², уписана у п.л. број 1630 к.о. Б.Л. VII на име К.Ђ. са 1/1 дијела, а к.ч. број 3419/7 у површини од 13 м² уписана у п.л. број 2867 к.о. Б.Л. VII на име С.Ђ. са 1/1 дијела, а дио парцеле број 3368/1, у нарави двориште у површини од 10404 м², уписан у п.л. број 2879 к.о. Б.Л. VII, као посјед С.П.Ц.О Б.Л. са 1/1 дијела, при чему је вјештак геометар утврдио да је земљиште грађевински изграђено, тако да се на парцели број 3419/1 налази изграђена стамбена зграда П+2, а на парцелама број 3419/6 и 3419/7 су изграђене гараже, док се земљиште око њих користи као двориште и паркинг простор за возила станара, а да је дио парцеле број 3368/1 грађевински неизграђен а на њему се налази шахт, како је то све и приказано на копији катастарског плана, које све земљиште је национализовано рјешењем Народног... Б.Л., Секретаријата... број ВЛ-31991/1 од 24.10.1959. године, којим је утврђено да је дана 26.12.1958. године, као даном ступања на снагу Закона о национализацији најамних зграда и грађевинског земљишта, национализовано и постало друштвена својина, к.ч. бр. 13/82 у пов. од 745 м², сопственика И.В. (покојног Ј.) са 1/1 дијела, а да је увидом у рјешење Народног... Б.Л., Срез Б.Л. број 04/5-ФН-160/1 од 31.05.1961. године предметно земљиште дато Фонду... НОО Б.Л., ради изградње стамбених зграда, па увидом у рјешење број 05-ФН-164/61 од 12.05.1961. године утврђено да је инвеститору, Стамбеној... Б.Л., одобрена ужа локација за изградњу стамбеног објекта, те у виду одобрење Народног ... Б.Л. број НС-255/1 од 12.05.1962. године утврђено да је инвеститору, Стамбеној... Б.Л., одобрено да може изградити стамбену зграду са осам станова у Улици... Б.Л., како то све и произилази из списка предмета.

Из изнијетих разлога, по оцјени овог суда, а како ни остали наводи тужиоца у предметном захтјеву нису могли утицати на другачије одлучивање, произилази да у побијаној пресуди нису остварени разлози из одредбе члана 35. став 2. ЗУС-а, која се односи на повреде закона, другог прописа или општег акта или због прописа о поступку која је могла бити од утицаја на рјешење ствари, па тако се предметни захтјев тужиоца одбија као неоснован, на основу одредбе члана 40. став 1. ЗУС-а.

Записничар
Здравка Чучак

Предсједник вијећа
Смиљана Мрша

За тачност отправка овјерава
Руководилац судске писарне
Амила Подрашчић